

sen tehtävän kautta, sillä taiteella ei voi olla mitään tiettyä tehtävää. ”Jos joku rupeaa puhumaan taiteen tehtävästä, hän on luultavasti natsi tai jotain vastaavaa. Pidä varasi!” kuuluu Billgrenin kiteytys.

Neljäsosa kokoelman esseistä on omistettu Tšehovin novelleille ja näytelmille sekä lääketieteen ja kirjallisuuden suhteelle kirjailijan elämässä. Anhavan kommentit Tšehovin teoksiin pureutuvat kiinnostaviin yksityiskohtiin, kuten siihen, voiko hänen teksteissään nähdä naisvihamielisyyttä tai osasiko hän lopettaa näytelmänsä taitavasti. Anhavan kirjan otsikko viittaa ennen kaikkea taiteilijan kykyyn lopettaa uransa silloin, kun pystyy vielä luomaan jotain uutta, mutta myös taitoon päättää taideteos (olipa kyseessä teksti tai sävellyks) oikeaan kohtaan. Kokoelman kauneimpiin teksteihin kuuluva essee, joka varsinaisesti pohtii kaunokirjallisuuden kääntämistä ja ennen kaikkea on kunnianosoitus Martti Anhavan isälle Tuomas Anhavalle, liittyy sekin Tšehoviin. Isä Anhava puolustaa hiukan liian vapaata ruotsinnosta erään Tšehovin novellin lopusta, ja poika Anhava argumentoi tätä vastaan, sillä hänen mielestään kääntäjä on sävyttänyt tekstiä sen sijaan, että olisi löytänyt sopivan värikkään ilmaisun kirjailijan ajatukselle. Kirjoituksessa isän ja pojan, taiteen ja elämän, alkutekstin ja käännöksen hienovireisiä suhteita kuvataan herkkyydellä, jollaisella vain harva osaa tekstinsä rakentaa. Siinä missä taide, myös Tšehov tuntuu Anhavalle olevan tapa ajatella. Tšehovin läpi voi tarkastella niin kirjoittamista, kääntämistä, aforismeja kuin elämää yleensä.

Anhava kirjoittaa myös Erik Tawaststjernan ja Seppo Heikinheimon kaltaisista suomalaisen musiikkielämän ja musiikkikritiikin legendoista. Tawaststjernan Sibeliuksen-elämäkerran hitaasta edistymisestä Anhavalta on kerrottavanaan monta hauskaa

juttua ja Heikinheimon värikästä persoonaa hän tarkastelee miltei ilkkurisesti.

Ja koska Anhava kirjallisuuskritiikkiä käsittelevässä tekstissään ”Risuisista ja ruusuista” yhtyy Vesa Karosen mielipiteeseen siitä, ettei ”pahempaa pilkkaa olekaan kuin että kehuu ja kehuu, kehuu aina vaan” (s. 36), on paikallaan Anhavaakin arvostellessa lisätä kehujen joukkoon muutama risu. Verdin ja Straussin oopperoiden loppuja vertaileva essee haroo moneen suuntaan eikä johdata lukijaa oikein minnekään. Ja jonkinlainen lista kokoelmassa

mainituista teoksista olisi ehkä ollut paikallaan kirjan lopussa.

Mutta muuten Anhavan kirjaa tekee mieli kehua ja kehua, kehua aina vaan. Anhavan mukaan ”taidekeskustelut ja niitä sivuavat filosofoinnit tuntuvat sanapeliltä joissa ei ole tarkoitustakaan sanoa tai ymmärtää mitään selvästi” (s. 54), ja tähän höttöiseen haihatteiluun hänen ansiokas teoksensa ei sorru. Anhava puhuu taiteesta yhtä aikaa syvällisesti ja selvästi, ja ymmärtää sitä vielä syvemmin ja selvemmin.

Anni Lappela

Naši ideaalinuorisoa etsimässä

Ivo Mijnsen: *The Quest for an Ideal Youth in Putin's Russia I. Back to Our Future! History, Modernity and Patriotism according to Naši, 2005–2012, Stuttgart: ibidem-Verlag, 2012. ISBN 9783838203683.*

Mijnsenin *Back to Our Future! History, Modernity and Patriotism according to Naši, 2005–2012* on kaksiosaisen julkaisun *The Quest for an Ideal Youth in Putin's Russia* ensimmäinen osa; toisen osan *The Search for Distinctive Conformism in the Political Communication of Naši, 2005–2009* on kirjoittanut Jussi Lassila, ja sen arvio ilmestyy seuraavassa *Idäntutkimus*-lehden numerossa.

Kaksoisjulkaisun yhteinen otsikko *The Quest for an Ideal Youth in Putin's Russia* nostaa hyvin esiin niin Našin kuin nuorisopolitiikan kulmakiven Venäjällä: kuinka muokata ideaalinen nuoriso, joka on poliittisesti aktiivinen mutta hallitukselle uskollinen, taloudellisesti moderni, globaali ja tulevaisuuteen suuntautunut mutta patriootinen, demokraattinen mutta ei pluralistinen. Mijnsen tarkastelee kirjassaan diskursiivisia kuvauksia, joiden

avulla Naši pyrkii yhdistämään nämä selkeästi ristiriitaiset tavoitteet. Tähän hän soveltaa Laclaun ja Mouffen diskurssiteoriaa sekä Kööpenhaminan koulukunnan sekurisaatioteoriaa.

Naši ei ole mikään tahansa nuorisoliike. Toukokuussa 2005, vain kuukausi perustamisensa jälkeen, se kokoaa 60 000 nuoren joukon osoittamaan tukeaan sotaveteraaneille. Sen resurssit ja läheiset yhteydet sekä Putiniin että hänen luottomiehinsä viestivät, että Naši on polkaistu pystyyn hallituksen tuella ja että sillä on selkeä valtiollinen tehtävä Venäjällä. Mijnsenin mukaan Našin tarkoituksena on luoda Venäjän politiikkaan vakautta valtaamalla takaisin kadut oppositiolta, estää oranssin vallankumouksen mahdollinen leviäminen Ukrainasta Venäjälle ja kehittää venäläistä kansalaisyhteiskuntaa. Mutta Mijnsenin mukaan Naši on ennen kaikkea Putinin hallituksen väline levittää ja vahvistaa sen poliittisia näkemyksiä nuorison ja kansalaisyhteiskunnan parissa. Näitä ovat vahva valtio, jolla on selkeä – ja yhtäläinen – käsitys historiastaan, moderni talous, globaali valta-asema ja yltenäinen kansalaisyhteiskunta valmiina

vaimentamaan soraäänet.

Mijnssenin analyysissä kaikki alkaa Neuvostoliiton hajoamista seuraavasta Venäjän kansainvälisen aseman dislokaatiosta – konkreettisesta muutoksesta globaalissa valtapoliitikassa, joka asetti kyseenalaiseksi Venäjän toiveen olla maailman toisena napana. Tämä dislokaatio synnyttää tarpeen ideologiseen rekonstruktiolle: pitää löytää uusi ideologinen apparaatti, jolla valtiollinen identiteetti ja kansalaisten itsetunto saadaan palautettua tasapainoon. Putinin kohdalla tämä tarkoittaa uuden Venäjän ideologisen perustan luomista epämääräiselle yhdistelmälle yleismaailmallisia arvoja ja perusvenäläistä patriotismia, historian vahvaa läsnäoloa ja kunnioittamista, uskoa vahvaan valtioon, joka takaa järjestyksen ja edistyksen, ja uskoa Venäjän suurvalta-asemaan globaalissa politiikassa. Našin tarkoituksena on kääntää nämä perusteet edustavaksi nuorisoliikkeeksi.

Laun ja Mouffen diskurssi-teorian mukaan identiteetit eivät rakennu yksistään positiivisista elementeistä, vaan oleellista on löytää niiden poissaolevat vastakohdat. Tämä ulosulkemisen prosessi tuo Našin toimintaan selkeän poliittisen ulottuvuuden, Carl Schmittin tekemään erottelun ystävien ja vihollisten välillä. Näiden diskursiivisten vihollisten – oligarkkien, vastuuttomien poliitikkojen ja terroristien – ilmestyminen Venäjän maaperälle on lisännyt turvattomuutta ja vaatii siten toimenpiteitä. Kööpenhaminan koulukunnan sekurisaatioteorian mukaan uhat pyritään kuvaamaan turvallisuusuhkina, ennen kaikkea valtion turvallisuutta kyseenalaistavina uhkina. Tällaisia uhkia voidaan sitten helpommin ratkoa epädemokraattisin voimakeinoin. Normaali politiikka luisuu silloin helposti turvallisuuspolitiikan alle. Mijnssenin mukaan Putin onnistui sekurisoimaan – tuomaan

osaksi valtiollista turvallisuuspolitiikkaa – merkittävän määrän tavallisia poliittisia kysymyksiä kuten uskonnon, talouden ja kansalaisjärjestöt. Našin tarkoitus oli varmistaa valtiollisen turvallisuuden säilyminen niin nuorisopolitiikassa kuin konkreettisesti Venäjän kaduilla.

Sekurisaation ongelma Venäjällä on, että modernisaatio ja kansainväliset kauppasuhteet, kaksi Putinin ideologian kulmakivistä, vaativat yhteistyötä ulkomaiden kanssa, mikä tarkoittaa väistämättä moninaisuuden hyväksymistä ja sen kanssa elämistä. Tämä taas ei sovi yhteen vahvan valtion ja monoliittisen historiatulkinnan kanssa. Mijnssenin analyysi Našin diskursseista osoittaa, miten liike kampailee tämän ristiriidan kanssa.

Kirjan teoreettista alkuja seuraavat kolme tapaustutkimusta. Ensimmäinen tarkastelee Našin toimenpiteitä mahdollisen oranssin vallankumouksen estämiseksi Venäjällä. Toinen keskittyy Našin toimiin Tallinnan Pronssisoturin poiston yhteydessä ja sen jälkeen Moskovassa tapahtuneessa Viron suurlähetystön piirityksessä ja diplomaattien häirinnässä. Kolmas tapaustutkimus käsittelee Našin kesäleirin kulkua Seligerjärven rannalla 2010.

Našin perustamista vuonna 2005 edelsi monta todellista turvallisuuspoliittista uhkaa Venäjällä. Helmikuussa ja elokuussa tehtiin pommi-isku Moskovan metroom, elokuussa tehtiin itsemurhaisku kahdessa lentokoneessa, ja syyskuussa tapahtui Beslanin koulukaappaus. Näiden tapahtumien lisäksi mielenosoitukset Putinia vastaan lisääntyivät – paljolti tosin taloudellisista syistä – ja loppuvuodesta Ukrainassa alkoi oranssi vallankumous. Našin tarkoituksena oli kanavoida kasvava tyytymättömyys toimintaan, joka vahvistaisi Venäjän valtiota konkreettisia turvallisuusuhkia vastaan. Putin tarvitsi

patrioottista nuorisoliikettä, joka pystyisi fyysisesti hallitsemaan levottomia nuoria, tarjoamaan heille positiivisen identifikaation lähteen ja ohjaamaan heidät hallitusta tukevaan toimintaan. Päämääränä oli nuorten intohimon valjastaminen hallituksen palvelukseen.

Nuorison sisällyttäminen patrioottiseen politiikkaan tapahtui diskursiivisen muokkauksen tuloksena. Ensimmäiseksi oli tärkeää identifioida viholliset. Vuoden 2005 poliittisessa pamfletissaan Naši identifioi vihollisiksi kaikki ne tahot, joiden intressit ovat ristiriidassa Venäjän kehityspyrkimysten kanssa ja uhkaavat näin sekä valtion suvereenisuutta että kansallista yhtenäisyyttä. Ensimmäinen uhkakuva on terrorismi, mutta lähes yhtä merkittävä on Yhdysvallat, joka uhkaa Venäjän pyrkimyksiä nousta toiseksi supervallaksi – sen omilla lähialueilla. Sisäpoliittisiin uhkiin kuuluvat liberaalit, fasistit, länsimieliset ja ultranationalistit tahot, joita yhdistää Putiniin kohdistuva epäily tai Putinin projektien kyseenalaistaminen. Našin vastaus oli etenkin Limonovin johtamien kansallissolisevikkien ja Jabloko-puolueen diskursiivinen demonisointi vihollisina. Diskursiivisen demonisoinnin lisäksi Naši toimeenpani käytännön aktioita, esimerkiksi vapaaehtoisia lauantaitalkoita (*subbotniki*), joiden aikana Našin aktivistit vierailivat vanhainkodeissa tai sairaaloissa tapaamassa potilaita ja auttamassa yleishyödyllisissä tehtävissä.

Pronssisotilaan aiheuttamat protestit ovat alaluku Venäjän lähialueen ulkopoliitikassa, jossa historialliset ristiriidat ja nykypäivän talouspolitiikka yhdistyvät. Pronssisotilaan siirtouhan alla Naši julisti, että he eivät taistele monumentin (*pamjatnik*) vaan muiston (*pamjat*) puolesta. Pronssisotilaasta tuli siten niin sodan ja sen veteraanien kuin myös sodan

perinnön, fasismin kaatumisen ja humanismin perinnön, sodan jälkeisten sukupolvien ja etenkin Neuvostoliiton seuraajan, Venäjän valtion, saavutusten symboli. Näin laaja merkityspotentiaali auttaa osittain ymmärtämään Našin reagoinnin patsaan siirtoon sekä virallisen Venäjän hiljaisen hyväksynnän Našin toimille. Kiinnostavaa Mijnsenillä on se, että hän pohtii Viron suurlähetystön piiritystä ja suurlähettilään koskemattomuuden loukkaamista juuri nuorisopolitiikan kannalta: Putin salli Našin provosoivan mellakoinnin ja diplomaattisen koskemattomuuden räikeän rikkomisen juuri nuorison intohimojen kanavointina. Viron suurlähettilään koskemattomuutta ei rikkonut virallinen Venäjä vaan nuoriso, joka käyttäytyi niin kuin nuoriso aina käyttäytyy – siis vähän impulsiivisemmin kuin virallinen valtio. Tapaus myös osoittaa nuorisoliikkeen rajat Venäjän politiikassa: vastauksena kasvavaan kansainväliseen painostukseen Putinin hallitus veti tukensa Našin mielenosoituksilta, osa sen jäsenistä pidätettiin ja lopulta Našin rahoitusta leikattiin merkittävästi.

Kolmannessa tapaustutkimuksessa Mijnsen kertoo omista kokemuksistaan Našin kansainvälisellä kesäleirillä Seliger-järvellä kesällä 2010. Tämä tapaustutkimus vahvistaa aikaisempia havaintoja Našin hierarkkisesta organisaatiosta, sen kyvyttömyydestä käsitellä kritiikkiä ja sen selkeästä nationalistisesta agendasta. Našin tapaisen nuorisoliikkeen kyvyttömyys toimia tilassa, jota yhtäältä määrittää tarve rakentaa vahvaa valtiota ja uskollista kansaa ja toisaalta vastata Venäjän talouden modernisoitumisesta ja avautumisesta ulkomaille, näkyy ehkä selvimmin kansainvälisen nuorisoleirin järjestämisen ongelmassa. Yksi konkreettinen esimerkki on järjestäjien laatima lista 21 ”epämiellyttävästä” ky-

symyksestä, joita mahdollinen ulkomaalainen osallistuja voisi esittää, sekä lista 21 mallivastauksesta, joita venäläisen osallistujan tulisi käyttää!

Kussakin analyysissä korostuu uusi puoli Našin edustamasta diskurssista. Suuren isänmaallisen sodan perinnön vaaliminen ja tuominen nykynuorison keskuuteen oli keskeinen tekijä mahdollisen oranssin vallankumouksen estämisessä. Venäjän valtion suurvalta-aseman pönkittäminen nousi esiin Pronssisotilaan siirron yhteydessä. Seligerin kesäleiri puolestaan edustaa Venäjän uutta avautumista globalisaatiolle ja taloudellisen modernisaation kysymyksille. Mijnsenin mielenkiintoisin havainto koskee näiden diskurssien maailmankuvaa, joka rakentuu vastakkainasettelulle. Mijnsen osoittaa Seligerin kesäleirin yhteydessä hyvin, miten tämä vastakkainasettelu teki mielekkään vuorovaikutuksen nuorison välillä mahdottomaksi – samalla tavalla kuin mielekäs dialogi Viron ja Venäjän välillä tuli mahdottomaksi Pronssisotilaan siirron yhteydessä.

Kolmessa tapaustutkimuksessa Mijnsen osoittaa Laclau ja Mouffin diskurssiteorian käytökelpoisuuden laajentuneen poliittiseen analyysiin. Teoria mahdollistaa vaivatta historian ja propagandan poliittisen analyysin, mutta se mahdollistaa myös kesäleirin laulujen ja diskobiitin poliittisuuden esiintuomisen. Mijnsenin analyysi osoittaa mielestäni hyvin sen, miten poliittinen ei Venäjällä rajoitu vain Kremliin tai poliittisiin puolueisiin. Poliittista löytyy myös diskomusiikista, jos sitä soitetaan oikein.

Toisaalta ehkä juuri tässä vaivattomuudessa piilee myös analyysin heikkous. Mijnsen hyödyntää lähinnä ekvivalensiketjun (*chain of equivalence*) ja konstitutiivisen ulkopuolisen (*constitutive outside*) käsitteitä, jotka molemmat operoivat bi-

näärisen logiikan mukaan: jos et ole sisällä, olet ulkona; jos olet ulkona, et voi olla sisällä. Tällainen mustavalkoisuus saattaa olla sopiva tapa lähestyä ylipolitisoitunutta tilannetta, mutta Venäjällä, jossa kysymyksessä on lähinnä kansalaisyhteiskunnan epäpoliittisuus ja apatia, tämä asetelma ohittaa mielestäni paljon mielenkiintoisemman materiaalista nousseen kysymyksen. Kysymys koskee tiedon ja totuuden käsitettä julkisessa sfäärissä. Ne absurdiudet, joita Naši levitti Venäjän ulkoisista ja sisäisistä uhista, ja sen näkemykset Viron tilanteesta ja toiminnasta, vaativat analyysia diskursiivisen representaation tason lisäksi ennen kaikkea julkisen tilan, julkisuuden, tasolla. Kaksi esimerkkiä riittäköön. Naši väittää muun muassa, että kansallisbolševikit ”käyttävät erityisiä keinoja jäsentensä ’zombifikoimiseksi’” (s. 83) ja että Putinin vastustajat käyttävät ”propagandaa, hypnoosia ja uusimpia tieteellisiä ja teknisiä keinoja” (s. 84) vastustajiensa tuhoamiseksi. Tällainen kieli herättää kysymyksen sekä niistä poliittisista päämääristä, joihin näillä pyritään, että myös siitä, millaisessa poliittisessa kontekstissa tällaisia lausahduksia voidaan ylipäätään esittää. Julkinen sfääri toisi mukanaan käsitteet tiedosta ja totuudesta, joita ei usein liitetä diskurssianalyysiin, ei varsinkaan Laclau ja Mouffin diskurssiteoriaan. Tiedon ja totuuden käsitteet ovat kuitenkin oleellisia, sillä ne ovat keskeisiä käsitteitä – ei välttämättä ontologisia entiteettejä – modernissa, valistuksen jälkeisessä politiikassa. Käsitteinä ne aivan toisella tasolla kuin diskursiivinen demonisointi mahdollistavat aktiivisen kansalaisyhteiskunnan ja valtion välisen yhteistyön sekä sitä kautta affektiivisen yhteyden valtion ja kansalaisten välillä.

Toinen kysymysmerkki Mijnsenin analyysissä koskee sen

täydellistä vaikenemista suku-puolen merkityksestä politiikassa. Tämänkin puutteen voi oikeastaan palauttaa takaisin metodiin: ekvivalenssiketju esimerkiksi oppositiomielenosoittajan, huli-gaanin, mummelin (*kakaja-to polounnaja babka*) ja mielisairaana välillä mahdollistaa opposition demonisoinnin mutta ei koskaan nosta esiin kahta oleellista kysymystä. Ensinnäkin miksi oppositiomielenosoittaja on mies mutta mummeli nainen? Tämän lisäksi pitäisi vielä kysyä, mitä tämä ”mummeli” merkitsee? Riittääkö, että se demonisoi opposition? Mijnsenin analyysissä ekvivalenssiketju ja konstitutiivinen ulkopuolinen asettavat rajan vallan ja opposition välille, mutta se ei enää kykene analysoimaan ulossuljettujen sisäistä moninaisuutta, sillä ulossuljetun ainoa funktio on taata vallalle sen identiteetti vastakohtaan avulla. Mijnsenin metodi ohittaa kysymyksen poliittisen kommunikaation tilasta ja mahdollisuuksista Venäjällä. Kysymys Našin diskursiivisista keinoista ei mielestäni voi olla

irallinen perustavanlaatuisem-masta kysymyksestä, joka koskee sellaisen poliittisen perusteita, jossa merkittävimmät käden-väännöt tehdään ”zombien” ja ”mummeliin” avulla.

Mijnsenin kirjan hedelmäl-lisin puoli on sen rikas materiaali, joka mahdollistaa niin syvän analyysin kuin kriittisen lukuelämyksen. Kirja ravistelee esittämään uusia kysymyksiä Venäjän politiikan tilasta, nuorison suhteesta politiikkaan ja ylhäältä ohjatun nuorisopolitiikan mahdollisuuksista herättää kansalaisyhteiskuntaa ja sosiaalista vastuuntuntoa.

Julkaisun *The Quest for an Ideal Youth in Putin's Russia* toinen osa, jonka arvio ilmestyy seuraavassa *Idäntutkimus*-lehdessä, lähestyy Našia poliittisen kommunikaation kautta. Vastaako se kysymykseen tiedon ja totuuden määrittämisestä ja käsityksistä julkisessa sfäärissä Našin kontekstissa? Entä politiikan ja sukupuolen välisistä suhteista?

Jaakko Turunen

Sukupuolesta ja etnisistä identiteeteistä Kaukasuksella

Ulrike Ziemer: *Ethnic Belonging, Gender, and Cultural Practices. Youth Identities in Contemporary Russia*. Stuttgart: ibidem-Verlag, 2011.

Saksalais-englantilainen, brittiläisessä CEELBAS-ryhmässä (Centre for East European Language-Based Area Studies) toimiva Ulrike Ziemer on tehnyt kenttätöitä historiallisesti ja ajankohtaisesti äärimmäisen kiehtovalla seudulla, eteläisellä Venäjällä, vieläpä kahdella toisiinsa maantieteellisesti kytkeytyvällä alueella itsenäisen Mustanmeren ja sen vuoriston tienoilla. *Krasnodar kraissa*

kyse on diasporisesta ryhmästä, jolla on pan-armenialaisuudeksi kutsuttu yhteys muihin armenialaisiin väestönsiin moninaisten rajojen toisilla puolin. Tilanne on hyvin erilainen Adygeiskissä, sillä Adygeian tasavallassa alkuperäisväestö on jäänyt etniseksi vähemmistöksi ”omassa” maasaan. Toisiinsa näitä eri tahoilla asuvia ryhmiä yhdistää Ziemerin suprakaukasialaisuudeksi kutsuttu identiteetti, joka keskinäisen yhteisyyden ja samankaltaisuuden lisäksi rakentaa eroa, jakoa venäläisiin ja venäläisyyteen. Kolmannella tasolla esiin nousee myös kosmopoliittisuus, jolla kurkotetaan kauas yli Venäjän ja

entisen Neuvostoliiton rajojen.

Ulrike Ziemer esittelee alaan kuuluvat käsitteistöt ja teoritiasiantuntevasti. Hän nojaa *grounded theory*-lähestymistapaan, jossa keskeistä on myös empirian ja analyysin prosessimaisuus. 2000-luvun alkupuolella tehty, yhteensä kahdeksan kuukauden kenttämätkat noudattavat feminististen etnografian käytäntöjä; haastatteluvastaukset Ziemer puhuu tutkimuskumppaneina. Häntä kiinnostavat teot, käytännöt ja maneerit, joiden hän katsoo kiteyttävän sekä rakenteita että identiteettejä.

Analyysi alkaa kuitenkin katsoa etniseen politiikkaan neuvostokaudella ja sen jälkeisellä transitiokaudella, jota ei todellakaan voi pitää edistysaskeleena, avautumisena kohti Eurooppaa ja maailmaa tai ihmisoikeuksien ja kulttuuristen moninaisuuksien kunnioitusta. Tutkimus luo siten myös kuvaa Venäjästä yhtenä maailman suurimpana muuttomaana, jonne saavutaan ja josta lähdetään tai jota kautta kuljetaan kaukaa ja kauas. Jatkuvasti muuttuvien rajojen vuoksi tilastot post-sosialistisista, saati sosialistisen ja vanhan Venäjän kauden aikaisista, muuttovirroista ovat varsin monisuuntaisia.

Pääosassa ovat kuitenkin nuoret, joiden arkielämää tutkija on seurannut havainnoimalla heitä nuorisokulttuurisissa tiloissa. Sen ohella hän on tietysti haastatellut teini-ikäisiksi luokiteltavia naisia ja miehiä.

Etnis-kulttuurisesta tutkimuksesta tuttu jako ”meihin ja heihin” on ilman muuta keskeinen kysymys kautta kirjan. Yhteenvedossa tutkija nostaa esiin erityisesti nuorten kokemukset ja tuntemukset arkipäiväisistä kohtaamisista ”heidän” eli venäläisten kanssa. Nuorisokerhot ja bussien ja reittitaksien kaltaiset julkiset tilat luovat näyttämöitä, joilla ennakkoluulot, ksenofobia ja rasismi kohdataan kasvokkain.